

Warszawa, dnia 19 marca 2018 r.

DP.I.0220.231.2018.RG

NK: 39246/18

Pani Teresa Czerwińska
Minister Finansów

Stanisław Piwni - Minister

W odpowiedzi na pismo Nr: FN6.700.8.2017 z dnia 15 lutego 2018 r., dotyczące projektu ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, zwanego dalej „projektem”, przedstawiam następujące stanowisko:

I. Uwaga ogólna:

1. Termin stosowania ustawy w stosunku do największych firm (zatrudniających co najmniej 250 pracowników) jest za krótki - obowiązek utworzenia PPK powstanie od 1 stycznia 2019 roku, co oznacza, że ci przedsiębiorcy mają bardzo mało czasu na ewentualnie założenie PPE. Poczta Polska S.A. musiałaby natychmiast rozważyć ewentualne utworzenie PPE. Z uzasadnienia Projektu wynika, że: „W przypadku podmiotów zatrudniających będących jednostkami organizacyjnymi wchodzącymi w skład sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, projektowana ustawa przewiduje rozwiązania szczególne. W odniesieniu do takich podmiotów obowiązek zawarcia umów o zarządzanie PPK powstanie w dniu 1 lipca 2020 r. niezależnie od tego ile osób zatrudniają (art. 116 projektu)”. Nie jest jasny powód zróżnicowania uprawnień praw pracowniczych dla pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych sektora finansów publicznych oraz przedsiębiorców zatrudniających powyżej 250 osób (tym bardziej przedsiębiorców zatrudniających mniej niż 250 pracowników). Ponadto po konsultacji z Poczta Polską S.A. z punktu widzenia pracodawców termin na wdrożenie PPE lub obligatoryjnie PPK w przypadku największych przedsiębiorstw jest zbyt krótki. Sam proces podjęcia decyzji nie jest łatwy i wymaga wielu analiz, badań, opinii itp. (zwłaszcza w kontekście największych pracodawców). Czasookres kilku miesięcy (bo nie wiadomo czy i kiedy ustawa wejdzie w życie oraz w jakim kształcie) na podjęcie i zrealizowanie tej decyzji jest zbyt krótki. W związku z powyższym proponuję wprowadzenie jednego terminu dla wszystkich pracodawców w zakresie obowiązku zawarcia umów o zarządzanie PPK – tj. do dnia 1 lipca 2020 r., niezależnie od tego ile osób zatrudniają.

II. Uwagi szczegółowe:

2. **Uwaga do art. 13 i innych artykułów projektu**, w wielu regulacjach projekt zawiera przepisy zakreślające terminy do wykonania określonych czynności bez dokładnego wskazania terminów ich wykonania w przepisach intertemporalnych np.:

„Art. 13. 1. Przepisów ustawy nie stosuje się w odniesieniu do:

(...)

2) mikroprzedsiębiorcy, o którym mowa w art. 104 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2168, 2290 i 2486 oraz z 2018 r. poz. 107), jeżeli w terminie 60 dni od dnia zatrudnienia pierwszej osoby zatrudnionej, wszystkie osoby zatrudnione złożą podmiotowi zatrudniającemu deklarację, o której mowa w art. 23 ust. 2. Przepis art. 23 ust. 5 stosuje się odpowiednio;

Art. 16. 1. Podmiot zatrudniający zawiera umowę o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej w terminie 7 dni po upływie okresu 90 dni od dnia zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym.

Art. 27. Składki odprowadza się począwszy od miesiąca, w którym powstał stosunek prawny wynikający z umowy o prowadzenie PPK, a w przypadku, o którym mowa w art. 15 ust. 3 – począwszy od miesiąca, w którym upłynął termin trzech miesięcy od dnia zatrudnienia. Przepisy art. 16 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.”

Sposób obliczania tych terminów w związku z wejściem w życie ustawy (np. „60 dni od dnia zatrudnienia pierwszej osoby zatrudnionej”, „90 dni od dnia zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym”, „począwszy od miesiąca, w którym upłynął termin trzech miesięcy od dnia zatrudnienia”) – moim zdaniem należy wskazać sposób obliczania terminu w odniesieniu do osób, które zostały lub zostaną zatrudnione przed wejściem ustawy w życie i będą zatrudniane po dniu jej wejścia w życie.

3. **Uwaga do art. 19 projektu**, występuje niespójność przepisów projektu ustawy i uzasadnienia projektu. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu osoba zatrudniona będzie mogła złożyć podmiotowi zatrudniającemu sprzeciw wobec zamiaru złożenia w jej imieniu wniosku o wypłatę transferową środków zgromadzonych w PPK. Brakuje jednak przepisu regulującego skutki tego sprzeciwu – pomimo iż w tekście uzasadnienia projektu napisano, że brak zgody osoby zatrudnionej będzie skutkować odstąpieniem od złożenia wniosku;
4. **Uwaga do art. 21 projektu**, w którym przewidziano możliwość wydania dyspozycji zgromadzonymi środkami na wypadek śmierci uczestnika. W związku z powyższym proponuję rozważyć wyłączenie zgromadzonej kwoty (przynajmniej w ramach wyznaczonego limitu) spod rygorów prawa spadkowego, gdyż analogiczne zapisy znajdują się w innych ustawach (np. w Prawie bankowym, ustawie o funduszach inwestycyjnych, itp.). Analogiczne przepisy proponuję wprowadzić w art. 78 projektu. Moim zdaniem, konsultowany Projekt powinien wprost wskazywać, czy regulacje w zakresie prawa spadkowego określone w k.c. mają – czy nie mają zastosowania do proponowanego art. 21 projektu. Dla wyjaśnienia przedmiotowego zagadnienia, wskazujemy na art. 55 ust. 1 – 2 Prawa bankowego który stanowi, co następuje:

„Art. 55.

1. W przypadku śmierci posiadacza rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej bank jest obowiązany wypłacić z tych rachunków:

1) kwotę wydatkowaną na koszty pogrzebu posiadacza rachunku osobie, która przedstawiła rachunki stwierdzające wysokość poniesionych przez nią kosztów - w wysokości nieprzekraczającej kosztów urządzenia pogrzebu zgodnie ze zwyczajami przyjętymi w danym środowisku;

2) kwotę równą wpłatom na rachunki dokonanych przez organ wypłacający świadczenie z ubezpieczenia lub zabezpieczenia społecznego albo uposażenie w stanie spoczynku, które nie przysługiwały za okres po śmierci posiadacza rachunku, wskazaną we wniosku organu wypłacającego to świadczenie lub uposażenie, skierowanym do banku wraz z podaniem numerów rachunków, na które dokonano wpłat.

2. Kwota wypłacona zgodnie z ust. 1 pkt 1 nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku.”

Powyższy przepis reguluje wypłatę środków z rachunku oszczędnościowego po śmierci wkładcy, bez zastosowania przepisów spadkowych. Analogicznie, art. 56 ust. 1 – 5 Prawa bankowego stanowi, że:

„Art. 56.

1. Posiadacz rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej może polecić pisemnie bankowi dokonanie - po swojej śmierci - wypłaty z rachunku wskazanym przez siebie osobom: małżonkowi, wstępnym, zstępnym lub rodzeństwu określonej kwoty pieniężnej (dyspozycja wkładem na wypadek śmierci).

2. Kwota wypłaty, o której mowa w ust. 1, bez względu na liczbę wydanych dyspozycji, nie może być wyższa niż dwudziestokrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za ostatni miesiąc przed śmiercią posiadacza rachunku.

3. Dyspozycja wkładem na wypadek śmierci może być w każdym czasie przez posiadacza rachunku zmieniona lub odwołana na piśmie.

4. Jeżeli posiadacz rachunku wydał więcej niż jedną dyspozycję wkładem na wypadek śmierci, a łączna suma dyspozycji przekracza limit, o którym mowa w ust. 2, dyspozycja wydana później ma pierwszeństwo przed dyspozycją wydaną wcześniej.

5. Kwota wypłacona zgodnie z ust. 1 nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku.”

W/w przepis reguluje instytucję tzw. zapisu bankowego. Środki będące przedmiotem takiego zapisu również nie podlegają rygorom prawa spadkowego. Mając na uwadze, że w przypadku projektu projektodawca nie przewidział stosownych przepisów w art. 21 projektu, a projektowana regulacja w art. 78 jest złożona i mało czytelna, proponuję zharmonizowanie projektu z analogicznymi przepisami tj. art. 55 i 56 Prawa bankowego (przy czym przepisy te podajemy jedynie przykładowo, jako proponowaną podstawę do dalszych prac).

5. **Uwaga do art. 23 projektu**, wątpliwość budzą regulacje całego tego artykułu w kontekście informacji zawartej w uzasadnieniu projektu zgodnie z którym „jednym z fundamentalnych założeń projektowanej ustawy była dobrowolność oszczędzania w PPK”. Z przepisów tego artykułu wynika, że pomimo złożonej przez uczestnika deklaracji o rezygnacji z odprowadzania składek – pracodawca zawsze odprowadzi składkę przynajmniej za 1 miesiąc (kwiecień) co 2 lata, niezależnie od woli pracownika, co kłóci się z założeniem dobrowolności. W takim przypadku należy wyjaśnić czy te składki zostaną zwrócone, komu i na jakich zasadach.
6. **Uwaga do art. 24 projektu**, w przedmiotowym artykule występuje nierówność wobec prawa podmiotów w zakresie odprowadzania składek przez pracodawcę i pracownika. Zgodnie z art. 24 ust. 4 podmiot zatrudniający, w okresie przestoju ekonomicznego nie finansuje składki podstawowej i dodatkowej – jednocześnie brak podobnej regulacji w odniesieniu do uczestnika (np. w art. 26 projektu).
7. **Uwaga do art. 31 ust. 4 projektu**, przepis ten wprowadza pełną dowolność zmiany dopłaty rocznej. W skrajnym przypadku Rada Ministrów może określić jej wysokość na poziomie 1 zł, a tym samym znieść efekt zachęty do przystąpienia i oszczędzania z PPK.
8. **Uwaga do art. 86 projektu**, proponuje się zapisanie w punktach do kiedy środki pozostają na rachunku uczestnika, co poprawiłoby przejrzystość przepisu.
9. **Uwaga art. 92 ust.1 pkt 2 projektu**, wyjaśnienia wymaga pominięcie możliwości wpłaty zgromadzonych oszczędności na ROR, będącym podstawowym rachunkiem bankowym. Brak jest uzasadnienia pominięcia rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego (ROR) zwłaszcza, że niektórzy uczestnicy mogą mieć otwarty tylko ROR, a nie mieć otwartego rachunku terminowej lokaty oszczędnościowe, co ogranicza możliwość dysponowania środkami.
10. **Uwaga do art. 94 ust. 4 projektu**, brak możliwości określenia wysokości rat, skoro obliczane są one co miesiąc w stosunku do wartości jednostek uczestnictwa, zgodnie z przepisem art. 89 ust. 3 projektu.
11. **Uwaga do art. 95 projektu**, nie uregulowano kwestii przeznaczenia środków pochodzących z ewentualnych zysków od składek. Niezrozumiałe jest ponoszenie całego ryzyka wystąpienia straty na jednostkach uczestnictwa przez uczestnika PPK (niezależnie od wartości jednostek uczestnictwa musi on w całości oddać kwotę odpowiadającą sumie składki powitalnej i dopłat rocznych). Brak przepisu prawa określającego przeznaczenie środków pochodzących z ewentualnych zysków od składek opłacanych zarówno przez pracownika, jak i pracodawcę oraz niesprawiedliwy pod względem społecznym aspekt ponoszenia przez pracownika całego ryzyka związanego z inwestowaniem środków pochodzących z tych składek, zwłaszcza iż nie ma on wpływu na lokowanie tych środków.
12. **Uwaga do art. 96 – 98 projektu**, po ww. przepisach zabrakło standardowej (w takim przypadku) regulacji określającej, w jakim trybie będą podlegać ściganiu czyny stypizowane w tych artykułach. Przykładowo, czyn określony w art. 96 ust. 1 projektu powinien podlegać ściganiu w trybie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Natomiast czyn określony w art. 96 ust. 2 projektu powinien być ścigany na podstawie Kodeksu postępowania karnego. Niesprecyzowanie tych trybów może powodować trudności w praktycznym zastosowaniu ustawy.
13. **Uwaga do art. 97 projektu**, uważam, że projektowana regulacja w ogóle nie powinna być przyjęta. Nakłanianie kogokolwiek do uczestniczenia lub nieuczestniczenia w jakimkolwiek programie rządowym należy do sfery wolności słowa. W nawiązaniu do powyższego proponuję wykreślić przedmiotowy artykuł w całości, jako nadmiernie represyjny..
14. **Uwaga do art. 112 projektu**, w przedmiotowym artykule wprowadzono przepis nowelizujący ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, zawarte w nim odesłanie do art. 91

projektu jest nieprawidłowe, gdyż należało odesłać do odnośnych czynów stypizowanych w art. 96 – 98 projektu.

15. Uwagi do OSR projektu:

- a) składka obowiązkowa w ramach PPK po stronie podmiotu zatrudniającego wyniesie 1,5% i stanowić będzie zwiększenie środków na wynagrodzenia. W związku z powyższym konieczne jest doprecyzowanie zapisów OSR, o informację czy skutki wprowadzenia ww. przepisów będą wiązały się ze zwiększeniem limitu na wynagrodzenia przyznanego dla danego urzędu od 2020 r.
- b) należy uzupełnić OSR o informacje z Poczty Polskiej S.A. Ze wstępnej analizy wynika, że oszacowane koszty składek Pracowniczych Planów Kapitałowych na podstawie naliczonych składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za jeden tylko miesiąc styczeń 2018 r. (przyjęty przykładowo do wyliczeń) wyniosłyby:

Podstawa do ubezpieczeń – 277 039 000 zł

Składka podstawowa (PPK) finansowana przez podmiot zatrudniający - 1,5% - 4 155 585 zł

Maksymalna składka dodatkowa do 2,5% – 6 925 975 zł.

Według stanu na 28 lutego 2018 zatrudnienie w Poczcie Polskiej S.A. wynosiło:

- 77.471,53 etaty,

- 79.672 osoby.

- c) należy uzupełnić OSR o informacje z PKP PLK S.A. Dnia 16 stycznia 2018 r. Rada Ministrów, Uchwałą Nr 7/2018, przyjęła program wieloletni - "Pomoc w zakresie finansowania kosztów zarządzania infrastrukturą kolejową, w tym jej utrzymania i remontów do 2023 roku". Na gruncie obowiązujących przepisów krajowych i przepisów UE, działalność zarządcy, która nie może być sfinansowana z opłat za korzystanie z infrastruktury kolejowej, może być dofinansowana ze środków publicznych. Zgodnie z art. 8 ust. 4 Dyrektywy 2012/34/UE z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego, państwo członkowskie obowiązane jest zapewnić, aby w zwyczajnych warunkach działalności gospodarczej i w rozsądnym okresie, który nie przekracza pięciu lat, rachunek zysków i strat zarządcy infrastruktury przynajmniej bilansował dochody i finansowanie udzielane przez państwo z jednej strony oraz wydatki na infrastrukturę z drugiej strony. W przedmiotowym programie zostały ujęte m. in. koszty działalności PKP PLK SA, w tym koszty wynagrodzeń, których wysokość w okresie obowiązywania programu tj. do 2023 roku została określona łącznie na ponad 15 mld zł. Mając na uwadze, że podwyższenie kosztów pracodawcy, związane z udziałem w budowie oszczędności emerytalnych pracowników, nie zostało ujęte w ww. programie, w przypadku PKP PLK S.A. nie ma zabezpieczonego źródła ich finansowania.

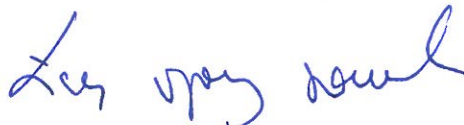
Ze wstępnej analizy wynika, że oszacowane koszty składek Pracowniczych Planów Kapitałowych, określonych procentowo od wynagrodzenia, w 2018 r. (przyjęty przykładowo do wyliczeń) wyniosłyby:

- składka podstawowa PPK finansowana przez podmiot zatrudniający, 1,5% - 33,9 mln zł (ok. 2,825 mln zł na miesiąc),

- składka dodatkowa PPK finansowana przez podmiot zatrudniający, 2,5% – 56,6 mln zł (ok. 4,716 mln zł na miesiąc),

- obecnie PKP PLK zatrudnia 39 609 pracowników.

W związku z powyższym zgodnie z założeniami zaproponowane rozwiązania będą wymagały zwiększenia środków publicznych planowanych dla PKP PLK S.A.

Z upoważnienia
MINISTRA INFRASTRUKTURY

Andrzej Biłtel
Podsekretarz Stanu